

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscriptele
nu se returnează.
INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și
următoarele Birouri de anunțuri:
în Viena: M. Dukas Nachf.,
Max. Augenthaler & Emmerich Lesser,
Heinrich Schalek, Rudolf Mosse.
A. Oppelka Nachf., Anton Oppelk.
în Budapesta: A. V. Goldner,
E. Kstein Bernat. în Ham-
burg: Maroly & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
ziă garmond pe o coloană 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tariful și învoială.
RECLAME pe pagina a 8-a o
seziă 10 or. senu 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

A. N. U. I. L. X. I. I. I.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumă la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Târgului Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. senu 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 134.

Brașov, Vineri 16 (29) Iunie.

1900.

Faime absurde.

Una din numărusele corespondențe oficiose ungurești, cari pretind a fi inspirate și informate, una mai bine decât cealaltă, a publicat dăilele aceste un comunicat, ce și-a făcut turneul prin colonele foilor maghiare reînoid afirmarea stereotipă, că Românii din Transilvania și Ungaria ar fi firm decisi să părăsescă atitudinea lor politică de până acuma și să ia parte activă la viitorile alegeri dietale.

Ca să aducă însă un moment mai nou — căci deja s'a prea usat dela inaugurarea erei Szell fama răspândită sistematic, că Românii își vor părăsi pasivitatea la viitorile alegeri — s'a mai dis, că Românii ar fi aplecați de a-se alătura la partida liberală guvernamentală, decât li-se va concede se-și nomineze ei înșiși candidații și se nu li-se octroeze din centru candidații oficiali. În fine, ca să i-se dea un colorit și mai interesant scirei acesteia, corespondența „Kel. Ert.“, despre care vorbim, mai susține, că ea i-a venit cu incunjur prin București.

Nu scim pe ce anume își razimă oficioșii guvernului speranțele de felul acesta. Decă însă asemenea păreri li-se sugereză prin atitudinea șovăitoare, neclară și neprecisă, ca să nu ținem mai mult, ce resuffă din unii articuli nerumegați ai cutăror foi române relativ la cestiunea cea mare a politiceii noastre naționale, — atunci se află în mare eróre și amăgire.

Și adevă, care ar puté să fiă motivul, care după toate pățaniile de trei-deci și mai bine de ani încóce, ar puté să îndemne pe Români de a alerga în brațele partidei liberale guvernamentale? Starea actuală a lucrurilor, — abstrăgând chiar dela absurditatea și imposibilitatea principiară și tactică a unei asemenea porniri de alianță nefirică, — este óre de așa, ca să pótă oferi Românilor și numai atât avantajii închipuit cât li-se infățușa Sașilor ardeleni la 1890, când, seduși de veleitățile aparente de pactare ale celor dela guvern, au sistat luptele naționale intrând cu mic cu mare în partida liberală?

Astăzi nici măcar o copă a acelu experiment rătăcit de acomodate, pentru ajungerea unor scopuri oportuniste vremelnice, nu s'ar mai puté produce, așa de mult s'au schimbat împrejurările de atunci.

Ce ar și însemna a intra într'un partid cu totul strein de dorințele și năzuințele noastre de drept, numescă-se și partid guvernamental, când acest partid este în toate privințele incapabil de a-ți oferi un razim și scut într'u ocrotirea intereselor tale? Ne mai vorbind de contrastele neînălăturabile naționale, care în cele din urmă au constrins și pe Sași să iese din partida guvernului și să formeze un grup deosebit, întrebăm: la ce s'ar puté aștepta acei Români, cari

ar voi să reînóescă pentru sine experimentul trist și zadarnic al acestora, dela actuala partidă liberală, care nici în sinul ei nu mai este unită, ci precum dovedesc faptele mai recente, e muncită de mari divergențe interioare, de natură principiară chiar? Cu cine dintre corifeii influenți ai acestei partide liberale se mērgă Românii, cari ar intra în ea: cu Szell, cu Tisza, cu Szilagyi, cu Appony, ori cu Banffy?

Tocmai astăzi se sēvirșesce o alegere de deputat în cercul Rimaszombat din comitatul Gömör. Acest cerc a fost stăpănit până acuma de partida liberală. O agitațiune febrilă electorală s'a făcut din momentul, când a devenit vacant. S'au pus de arēndul doi candidați liberali și se credea, că unul din ei va trebui să reușescă, așa că partida estremei stānge renunțase de a mai lupta pentru candidatul ei.

Ce s'a întâmplat însă? Cu tot amestecul guvernului, care părtinea pe unul din cei doi candidați liberali, aceștia s'au retras, lăsând astfel terenul candidatului partidei independenților, care va fi ales astăzi cu aclamațiune.

Unde este dér tária și unitatea partidei liberale? Dér se repetăm chiar cuvintele unui diar guvernamental, care intrăbă cu îngrijire: „Ce fel de stări sunt acestea, ce se petrec în țeră, ce mână lucrăză aici în ascuns, ce țice guvernul, căci rezultatul alegerii din Rimaszombat e de natură de-a încurajia nu numai acțiunea opoziției, ci și pe contrarii secreți ai regimului actual?“

Regimul are dér contrari hotărâți chiar și în sinul partidei sale. Ce prospecte se deschid în astfel de circumstanțe acelora dintre nemaghiari, cari rămnesc la onórea problematică și tristă de a-se face trabanții guvernului?

Fórte orbiți ar trebui să fiă aceia, cari ar spera dela o intrare în partida liberală și numai un favor trecător. Din norocire mintea sănătoasă este încă prea mult preponderantă în sinul Românilor, ca să ne temem, că și-o vor pierde tocmai atunci când au mai mare lipsă de ea.

Procesul dela Deva.

Nu se putea altfel. Șovinismul unguresc a trebuit să sufere o înfrângere gróznică.

De sigur vedēnd indignația popoului nostru, s'a convins, că nu e bine să pāngărescă memoria unui erou, nu e bine să isbesc în mormēntul sfânt pentru un popor.

Nu mai așa ne putem esplica, cum procurorul din Deva a schimbat planul de până acuma al procesului intentat tinerilor noștri.

Acest procuror — care de altmintrelea e tot atât de desmierdat în șovinism, ca și toți ceilalți — se vede, că a primit instrucțiuni mai salutare și astfel a trebuit să reabiliteze tot, ce un vice-jude din Baia

de Criș — doritor de a ocupa funcțiunii mai înalte — în mărșinirea sa a îndrăsnit să întineze.

Acest vice-jude renegat a întinat însăși justiția maghiară, aducēnd sentință asupra unei fapte nepunibile.

A condamnat tinerii — și cu condamnarea lor a timbrat pe Iancu de „infidel“.

Și toate acestea le-a sēvērșit, provocându-se la legile ungare.

Ei voiau ca din nimic — să afle lucruri mari, și apoi să pótă satura pofta sēlbatică a șovinismului dominant.

Procurorul din Deva vine acum și nu se sfiesce să țică, că „nu pótē consimți cu sentința judeului din Baia de Criș — nu pótē consimți de aceea, fiindcă după părerea sa preamărirea unui erou nu pótē fi socotită ca faptă punibilă.“

Adevă după-ce l'au insultat în mormēnt pe Iancu, după-ce ori-ce suflet românesc s'a revoltat și încă și ađi mai sbóră „infamele“ cuvinte ale grofului-slușbaș din Alba-Iulia — procurorul din Deva recunóscē, că Iancu pentru poporul român e erou.

Spune acest procūr, că Iancu este al istoriei, este mort, și modestia lui nu-l lasă să-și aróge acel drept, ca să judece un erou.

„Intr'adevăr Iancu pētruns de iubirea de neam, pētruns de libertate a fost un om ideal și decă în resmărița dela 1849 s'au întâmplat și lucruri gróznice, se atribue acelei împrejurări, că în rebel nu se pótē altcum.“

Nici rēsvrățitor contra statului maghiar nu-l pótē numi pe Iancu, deórece altfel se înțelege „stat maghiar“ ađi și altfel era atunci.

În scurt: preamărirea lui Iancu nu constituie delict punibil în baza § lui 174 din legea penală.

Mai departe acest procuror declară neaplicabil §-ul 36 de contravenții, declară ordinațiunile ministeriale referitoare la „tricolor“ de „fără obiect“ și decă folosirea tricolorului românesc la cunună nu se pótē pedepsi.

În consecență cere, ca sentința judecătoreii din Baia de Criș să se nimicească.

S'a și nimicit!

Dér totuși acest procuror voescē se-și arate virtutea ungurēscă.

Întorce planul procesului și acuză pe tinerii Scurtu și Novacovic în baza §-lui 172 de agitațiă.

Suntem înțeleși!

După atâtea cotituri și sfortări, în sfērșit a trebuit să ajungă érăși la permanentul nostru paragraf.

Va să țică de aici înainte avem a face cu proces de agitațiă.

De-ocamdată marcăm numai atât: Șovinismul unguresc la Deva a suferit o teribilă înfrângere, asemenea va suferi și la Clușiă în procesele intentate în afacerea Iancu.

În numărul proxim vom reveni la decursul pertractării și vom publica raport detaliat despre manifestațiunile din Deva.

Căsătoria archiducelui Ferdinand.

Din Viena se anunță, că cununia archiducelui Francisc Ferdinand cu contesa Sofia Chotek se va sēvērși Duminică în 1 Iulie, în capela castelului din Reichstadt.

Cununia, prin dispensațiă, se va vesti numai odată Vineri în ziua de Petru și Pavel cāl. gregorian. Archiducele va merge la Reichstadt numai Sâmbătă. La actual cununii vor participa numai rudele mai de aprópe ale mirilor. Majestatea Sa monarhul nu va fi acolo. În ziua cununii contesa Chotek va primi titlul de prințesă be Hohenberg și copiii născuți din această căsătoria înó vor purta titlul de prinți sēu prințese de Hohenberg.

Contesa Sofia Chotek se află ađi în Dresda la rudeniile ei. De aci va pleca Sâmbătă la Reichstadt.

Erī în 27 Iunie a fost un consiliu familiar la palatul din Viena, participând toți membrii casei împărătesc.

„Neue freie Presse“ publică următoarea telegramă din Budapesta:

Legea, ce o va presenta guvernul ungar despre căsătoria archiducelui Francisc Ferdinand, respective despre renunțarea descendenților săi la tron, nu va fi de natură constitutivă, ci declarativă. Lege constitutivă nu e necesară, deóre-ce în ordinea moștenirii tronului nu se face nici o schimbare și modificarea ei n'a venit nici-odată în discuțiune. Abđicerea la tron, ce o va face archiducele în declarația sa, nu se referă la persoana lui, ci numai la copiii eșiți din căsătoria morganatică cu contesa Chotek, cari nu pot moșteni tronul, tocmai pentru-că ies din o astfel de căsătoria. O asemenea lege nu se va aduce în Austria, fiind-că praxa de drept public, ce atinge astfel de cestiuni, diferă în cele două state ale monarhiei...

Despre actul solemn al depunerii jurământului, ce se face ađi în palatul din Viena, se renunță între altele: După ce Majestatea Sa și archiducii ocupă locurile monarhul adresăză o vorbire către cei de față, invitându-i să fiă martori la jurământul archiducelui. După această casa împărătescă și regescă și ministrul afacerilor esterne contele Goluchowski pāșesce spre tron și cetesce documentul, ce i-l dă notarul de stat, după care archiducele Francisc Ferdinand merge spre crucifix, pune degetele pe Evangeliă și cetesce cu voce înaltă jurământul. În urmă archiducele iscălesce documentul în două exemplare, unul german pentru Austria, altul unguresc pentru Ungaria. Apoi notarul de stat pune sigilul archiducelui pe documente.

Rēsboiū în China.

Sunt fórte contradicțóre scirile ce sosesc despre evenimentele din China.

Așa din Berlin se telegrafēză, că trupele europene de întărire trimise în ajutorul Tien-Cinului, după o luptă inversunată cu Chinesii, au isbutit să deblocheze orașul. Trupele chinesesci ar fi suferit mari pierderi pricinuite de focul bine nutrit al tunurilor de marină internaționale. Rebelii ar fi părăsit împrejurimile Tien-Cinului într'o retragere fórte desordonată.

Din Viena însă se telegrafază, că după sciri sosite din sursă franceză, cu totă deblocarea Tien-Cinului situația continuă să fie gravă, deoarece Chinezii s'ar fi apropiat din nou de oraș amenințându-l.

*

Nu mai puțin contradicțorie sunt scirile despre sârta expediției lui Seymour. Pe când o telegramă din Berlin, dată din Kiao-Ciau spune, că trupele internaționale de sub conducerea amiralului englez au intrat deja în Peking, pe atunci sciri sosite din sursă japoneză susțin, că Seymour a căzut în captivitate la Chinezii, și ambasadorii străini au fost escortați, nu se știe unde, de o trupă de Chinezii.

*

Mare consternare și senzație produce la Europei fama despre desastrul armatei rusești în 22 Iunie la Tien-Cin. Rușii au fost bătută și au avut în acea zi 110 morți și 300 răniți. Agenția „Havas“ comunicând șiarelor scirea aceasta și că Rușii au fost trași în cursă de Chinezii.

*

Intr'aceia „Daily Express“ află din Cifu, că 3000 de oameni din trupele chinezesci au sosit la Tien-Cin pentru a întâri armata chinezescă, în care se află deja și Boxerii.

Și pe când China se pregătește din ce în ce mai mult pentru a rezista forțelor armate străine, pe atunci 6 vice-regi ai provinciilor chinezesci și Li-Hung-Ciang au cerut guvernului Statelor-Unite să înceteze cu trimiterea de trupe, până ce Li-Hung-Ciang va sosi la Peking. Statele-Unite însă au respins cererea.

Guvernul Statelor-Unite a hotărât să retragă din Cuba jumătate din trupele regulate, pe care le va trimite în Filipine, unde vor înlocui pe cele, care au plecat la Taku.

*

Mai mult decât toate, face o mare senzație scirea, ce sosese din Yokohama, capitala Japoniei. După aceasta scire guvernul japonez a dat ordin să fie mobilizată o diviziă a armatei japoneze pentru China.

Decă scirea se va confirma, nu mai încapă îndoială, că Japonia și-a pus de gând să pășescă de sine stătător pe teatrul evenimentelor din China.

Cronica externă.

Din Africa sudică sosesc orăși sciri supărătoare pentru Englezii. Se constată oficial, că *Burii au pus mâna*, între riul Rhenoster și Heilbron, pe 50 de cară engleze cu muniții și povisuni însoțite de 150 soldați hildander. Mareșalul Roberts anunță, că transportul a fost împresurat de Buri. Ofițerul comandant a trimis după ajutor la Wredfortsand, au și fost trimise ajutoare, dar *Burii au bătut și respins pe Englezii*. Roberts confirmă mai departe scirea, că regimentul Derbyshire a fost atacat de Buri și Englezii au avut pierderi de 35 morți și 111 răniți. Restul soldaților a fost prins.

Din *Capstadt* se vestesc, că comanda lui *De Wett* este încă foarte activă. Sâmbăta trecută a tăiat linia de înaintare a avangardei Canadienilor și la *Henningspruit* a atacat regimentul Shropshire și tabăra engleză a contingentului Canadian. Mai departe *Burii au prins două trenuri militare* și la nord și la sud au stricat linia ferată.

Din *Vaterfal* s'au trimis ajutoare și s'a început o luptă desperată, dar *Burii s'au retras* după ce au sosit ajutoare și din *Kroonstad*. Dintre Englezii au mai căzut 1 ofițer și 17 soldați au fost răniți.

Limba rusă în Finlanda. Un ucaz imperial rusesc sancționează hotărârea comisiunii pentru introducerea limbii rusești în Finlanda. Secretariatul de Stat și cancelaria guvernatorului general, vor trebui să se servescă exclusiv de limba rusescă, cu începere dela 1 Octomvrie 1900. Departamentul economic al Senatului finlandez va trebui să redacteze în rusesc toate originalele actelor, ce se vor adresa împăratului sau guvernatorului general, cu începere dela 1 Ianuarie 1903. Senatul

afară de ministerul justiției, va întrebuința limba rusescă cu începere dela 1 Ianuarie 1905. Administrațiile guvernamentale se vor slugi de limba rusescă în relațiile lor cu guvernatorul general, cu Senatul și celelalte autorități superioare. Petițiunile particulare pot fi redactate în limba rusescă sau cea finlandeză.

Alianța un'versală a femeilor pentru pace. În zilele de 27, 28 și 29 Septemvrie va avea loc la Paris în marea sală dela Trocadero, primul Congres al femeilor sub președinția d-nei principese Wisznicoska, care se știe, că a reușit să adune 5 milioane aderente din Franța, Anglia, Germania, Austria, Ungaria, Belgia, Danemarca, Egipt, Siria, Spania, Portugalia, Statele-Unite, America, Canada, Finlanda, Italia, Norvegia, Rusia, România, Suedia, Olanda, Elveția, republica Argentina, Uruguay și Brasilia. Fiecare grup din țară țere își va trimite delegatele, actele de alianță și drapelul lor, din care unele și figurază deja la expoziția și sunt care de care mai admirabil executate. Femeile franceze dorind, ca și femeile române să ia parte la această manifestație în favoarea păcii, invită pe femeile române să ia parte la acest Congres important.

SCRIRILE DILEI.

— 15 (28) Iunie.

Esamele elevelor din internat. Reamintim cetitorilor noștri, că esamele din studii cu elevale din internatul Reuniunii femeilor române din loc se vor ține Sâmbătă în 17 Iunie v. dela 10—11 ore a. m. în sala festivă a gimnasiunii, și examenul practic în economia de casă va urma Duminecă în 25 Iunie v. dela 4—6 ore p. m. Lucrurile de mână vor fi espuse în decursul examenului în sala de studii a internatului.

Nouă profesora pentru școlile civile. Ni-se scrie din Budapesta: „D-șora *Catrina Bogdan* din Brașov a făcut în 25 l. c. cu distincție examenul de profesora pentru școlile civile. Noua profesora deși s'a calificat pentru cele mai grele studii (matematico-fisice) a dobândit totuși din toate studiile cu unanimitate de voturi nota de „eminentă“. În ziua următoare la 26 l. c. d-sa a făcut și examenul special de gimnastică de asemenea cu eminentă, obținând astfel și diploma de profesora de gimnastică pentru școlile civile.“ — Felicităm noua profesora pentru îndoitul succes.

„Protestanții trebuie să lupte“. Organul lui Banffy „Magyar Szó“ aduce scirea, că cu ocaziunea serbarei încheierii anului la colegiul ev. ref. din Șarospatok, ce s'a făcut în 24 Iunie n. c., directorul colegiului St. Zsindely, profesor de drepturi, a discutat între altele: „În lupta confesională de azi, școlile superioare înființate prin jertfe și zelul religios al protestanților, au o chemare excepțional de importantă. Trebuie să luptăm necurmat; „alma mater“, înființată de strămoși, și susținută cu atât de mari jertfe, trebuie să trăească și să înflorească până la sfârșitul timpului“. Aceste cuvinte provocatoare la luptă se știe, că au fost rostite înaintea unui public de 3000 de reformați. „Alkotmány“ reflectează la asta, dîcînd între altele: „Ore ce ar dîce ometrii protestanți, decă la serbările școlilor medii, înființate și susținute cu mari jertfe de ordurile catolice călugăresc, s'ar auzi agitațiuni de felul celei comise de profesorul Zsindely?... Spune, d-le ministru Wlassioi, decă ai de dat vre-un răspuns și nu afli de cuviință de-a pune puțin la regulă pe d-l Zsindely?“

Serbarea Honterus. Ca în toți anii, s'a ținut ieri marea serbare școlară și populară a Sașilor din orașul nostru la „Fântâna popii“. Dimineața între orele 7 și 8 a plecat conductul din curtea bisericii evang., unde se află statua lui Honterus, la care au luat parte toate școlile evang. și toate reuniunile săsești. Conductul l'a încheiat reuniunea biciclistilor. Serbarea a fost favorizată de astă-dată de un timp plăcut.

Dr. Lueger cetățen de onore. Consiliul orașenesc al Vienei a luat hotărârea unanimă de a alege pe Dr. *Lueger cetățen de onore* pentru meritele ce și le-a câștigat ca primar al orașului Viena

Regele Saxoniei greu bolnav. Din *Dresda* se telegrafază, că starea regelui Saxoniei e de tot gravă. Catastrofa se așteaptă în tot momentul.

Expoziția în Podul Bătușilor. Din incidentul venirii la Brașov a d-lui ministru de comerț se va deschide în 4 Iulie n. o expoziție, care va dura timp de o săptămână în „Podul Bătușilor“.

Cunună. D-l *Octavian Smigelschi*, profesor gimnazial în Elisabetopol, și d-ra *Pulcheria Căluțiu*, fiica d-lui Simeon Căluțiu din D.-St.-Mărtin, se vor cunună în 12 Iulie n. în biserica română gr. cat. din D.-St.-Mărtin.

Praf de pușcă. Cu ocaziunea săpăturilor, ce se fac la nouele școli catolice, după ziduri, în partea despre livada poștei în Brașov, s'au aflat 10 ulcioare de pământ pline cu ierbă de pușcă. S'au făcut încercări, dându-i-se foc, dar nu s'a aprins.

Nasul principelui Bulgariei. Un diar bulgar publică următoarea istorică hazliă: Diaristul *Songow*, colaboratorul diarului „Posta“, ce apare în Sofia, a publicat nu de mult un foileton, în care în mod umoristic arăta, cum poți cunoșce caracterul cuiva după formațiunea nasului, și sibi-civiuia energie caracterul indivișilor cu nas lung. În Bulgaria însă nu poți filozofa nepedepsit despre nas. Așa și acum din incidentul numitului foileton, procurorul de stat a vădit crima de *laesa majestatic* și a chemat înaintea legii pe diaristul dela „Posta“. Explicarea este, că nasul principelui Ferdinand prea trece măsura în lungime, și îndată-ce cineva scrie, sau vorbește rău despre nasurile lungi, principele se simte neplăcut atins.

Prințul Galișin și Krüger. Din Paris se telegrafază: Prințul *Leopold Galișin* a depus în fața bustului președintelui Krüger, la pavilionul Transvaalului, o coronă de argint cu inscripția următoare: „Representantului unui mic popor și al unei mari idei, omagiu de admirație“. Delegatul Transvaalului a telegrafat prințului Galișin mulțumiri pentru această prețioasă dovadă de simpatie și de sinceră prietenie.

Tinerimea română din Șomcuta-mare în înțelegere cu bătrânii și „Reuniunea română de cântări“ va arangia la 1 Iulie n. 1900 o petrecere cu dans, teatru și concert în Șomcuta. Corul țărănesc al plugarilor români din Actua, invitat anume spre acest scop, va juca piesa teatrală: „Săpătorul de bani“ și va cânta: „Nainte române“, „Sus opincă“, „Răsunet dela Crișana“, „Moșul la drum“ și „Bobocel și inele“. Intrarea: de persoană pentru inteligență 2 cor., pentru popor 1 cor. (Petrecerea poporului va fi separată). Începutul la 8 ore seara. Din venitul curat, jumătate e al corului din Actua, și jumătate pentru edificarea unei sale de gimnastică la școala română din loc. Patronii petrecerei: Ioan Serbu, Nic. Nilvan, Eliă Pop. Pentru comitetul arangiator: Victor Nilvan, Vas. Butean, Aug. Dragoș, G. Micul, Teofil Dosa, Gavr. Micul.

Ciuma. În privința mersului ciumei, „Agenția Română“ comunică din Constantinopol: Un caz suspect de ciumă s'a produs la Xanthi, în provincia Andrianopol. Până acum au fost la Smirna 12 cazuri de ciumă, dintre cari 3 mortale. Un caz de ciumă a fost de asemenea constatată la Trebizunda.

Exitus. Sâmbătă în 17 (30) Iunie se va ține din partea maturanșilor români dela gimnasiul și școlile comerciale din loc obișnuita petrecere cu dans „Exitus“, în sala hotelului „Orient“, la care publicul român din loc și împrejurime e rugat a participa. — Invitări speciale nu se trimit. Intrarea: 2 cor. de persoană; 5 cor. de familie. Începutul la 8 ore seara.

Musica orașenescă va concerta mâine, Vineri la 5 ore d. a. pe promenada desub Tâmpa.

Iobăgia modernă.

În cartea legilor ungare de tot felul, câte s'a adus dela dualism încoace, se află și articolul de lege 60 din 1881 despre *procedura de escucere*. Acest articol de lege cuprinde un § 156, care este un adevărat blăstem pe bietul popor. Cu acest paragraf se ocupă o fâie ungrăescă din Budapesta arătând grozavele nedreptăți și spoliațiuni, ce se fac pe urma lui de către speculanții fără suflet, cari se folosesc de nesciința poporului de rând.

Paragraful 156 punct a) din amintita lege dispune, că decă se introduce escucerea pe vre-o moșie imobilă cu mai mulți proprietari, pentru datorii contrase, escucerea cade pe întrăga moșie, chiar și decă numai unul din proprietari ori nu toți au contras datorii și decă prețul de licitație nu trece peste suma de 200 fl.

Acest paragraf este folosit pe cale foarte simplă de aceia, cari lihuiesc după avere — dîce amintita fâie. — În provincii proprietățile mici sunt în număr preponderant și în urma moștenirilor ele se parcelază și mai tare, așa că rari sunt proprietățile a căror valoare estimată se trecă peste 400 corone. Indivișii, cari speculează la astfel de cumpărări, pot foarte ușor să ia dela proprietarul-părtaș partea nemioșătoare intabulată pe numele lui, dar nedespărțită.

Și acum vine ce vine. Noul proprietar poate îngreuna cu datorii fictive partea de proprietate și cere licitațiunea *întregului imobil* și la licitare îl cumpără foarte ieftin, prin o a treia persoană, pe sâma lui. Proprietarii-părtași se trezesc astfel de-odată, că nu mai au nimic, că sunt scoși din proprietatea lor, fără de a și-o fi îngreunat măcar prin un ban și fără de a soi, cum și în ce chip au pierdut-o. Din nesciință și modestie, ei nu participă la licitare, nu vor să creadă, că moșia li-se licitează. Din cauza aceasta ei nici nu fac oferte și așteaptă să fie scoși cu brachiul din proprietatea lor.

Casul acesta se dă foarte des, când între erești, respective între comproprietari, se află și surori. În clasele de jos ale poporului, testatorul obișnuiesc a mulțumi partea femeiească prin zestre până când el se află încă în viață. Testatorul însă, și ea e ansifabet, fiă că se teme de cheitueli, nu obișnuiesc a lăsa testament în scris. La predarea rămasului pe cale judecătorească fata încă își capătă partea sa din imobil. Dar ceilalți proprietari-părtași nu vor să știe de așa ceva și dîce, că fata și-a primit partea și nu o lasă în proprietate.

Acum întrevine „binevoitorul“, cumpără partea fetei, o îngreunează cu datoriă și se începe procedura descrișă mai sus, adică în sensul paragrafului 156 punct a) întreg imobilul cade sub licitațiune, sau escucțiune.

Se cunosc sute de exemple, că prin o astfel de manipulare s'au pus sub licitație moșii întregi, ba chiar părți însemnate din hotările comunelor.

Cu atâta însă nu s'a sfârșit, deoarece acum începe miseria. Cumpărătorul, care s'a obișnuit așa aduna moșii pe calea aceasta, nu cultivă însuși pământul și lasă foștilor proprietari să locuiesc pe moșii și în casă. El care însă în schimb, ca tot foștii proprietari să plătească contribuția, și noului proprietar să-i facă dîle de lucru și să-i aducă părți anumite din câștigul muncii, fiă în bani, fiă în natură. Natural, că aici nu mai poate fi vorba de liberă învoielă reciprocă. Noul proprietar dîcîtează numărul dîlelor de lucru și cantitatea producțiunii, ce trebuie să i-se aducă. Vă puteți dar închipui, ce nedreptăți se fac. Vechii proprietari nu mai sunt considerați din partea noilor proprietari, decă de nisce iobăgi și starea lor este mai rea decă sclăvia.

Există dar și azi la începutul vîcului XX o adevărată iobăgie în Ungaria.

Răul acesta îl măreșce și împrejurarea, că venitul curat după un jughăr deaștral este calculat cu prea puțin. Și fiind-că ca-

dastrul e jos, sunt foarte multe proprietăți al căror preț estimat face numai 400 cor., pe când în natură, adică în realitate, valorează câte puțin 1000—1400 corone.

Etă ce rezultate poate să aducă o instituția rea, care în loc de a ușura soarta poporului, dimpotrivă îl duce la săpă de lemn, dându-l legat de mână și de picioare pe mâna speculanților fără suflet.

Bogațiile subsolului României.

Istoricul minelor române. — Novele studii geologice. — Viitorul salinelor române. — Gisementele de lignit. — Alte bogății.

În curând va apărea o interesantă broșură în franceză despre imensele bogății ale subsolului României scrisă de d-l Alimăneșteanu, broșură, care e merită a fi distribuită în toate capitalele Europei, marilor financiar și întreprinzători.

Etă în resumat unele date importante din această lucrare necunoscută încă publicului celui mare.

Să începem cu istoricul bogățiilor ascunse ale României.

Primele exploatare de mine, ce se pot stabili, datăză dela 1640. Codex Baudinus spune, că în acest an s'au făcut exploatare primitive de petrol din comuna Titești-Lucăcești, județul Bacău. Archidiaconul Paul d'Alopp, în lucrarea sa asupra Valahiei, amintesc despre niște exploatare ale salinelor și a nisipurilor aurifere făcute în 1650 de Țigani.

În secolul XVIII diferiți învățați străini, cari au fost prin cele două principate române, anume Carra Bawr, Sultzter, de Peyssonel, de Raicewich, Par-rant, etc., au arătat în scrierile lor profitul cel mare, ce l'ar trage Principatele din exploatarea subsolului. În prima jumătate a secolului XIX, von Engel, Andreas Wolff freres Tunzli, Wilkinson, Hagemester, Demidoff etc., indică nu numai avantajele mari, ce le-ar avea principatele din exploatarea subsolului, dăr și localitățile, cari ar putea fi exploatate cu succes mare.

In a doua jumătate a secolului XIX s'au început studii mai stăruitoare asupra bogățiilor subsolului țării. În *adeveratele studii geologice s'au început în 1891*, sub guvernul conservator, de către profesorii Th. Fuchs, Andrusow, Tula, Dr. Teisseyre, Dr. Redlich, Dr. Mrazec, Alimăneșteanu etc.

Tote aceste studii au dat rezultate escelente și ați există o bogată bibliografie românească, germană și franceză asupra bogățiilor subsolului român.

În dela 1894 s'au început în țera întregă explorările serviciului minelor, explorări, cari au dat rezultate, la cari nu s'au așteptat nimeni. Aceste explorări au fost făcute de d-nii Mircea, Popovici-Hațeg, Pascu, Pușcariu, etc.

În primul rând, între bogățiile subsolului român, vine *petrolul*. Tota lumea cunoșce căstineea petrolului, de aceea nu mai insistăm asupra ei. Apoi urmază *salinele*.

România are colosale întinderi salifere, care, dacă ar fi exploatate sistematic și în mare, ar produce cantități atât de mari de sare, încât ar putea satisface consumația unui întreg continent. Așa, în mic, cum se exploatează acum de către stat, salinele ar pute da nascere unor nouă industrii, cari an de basă întrebuințarea clorurii de sodă.

Pentru exploatarea salinelor române avem însă nevoie de un capital mare, de transport eficient și lesnicios până la mare, de creare de relații cu marii esportatori și amatori pentru Indii și Africa occidentală.

Apoi vine *lignitul*, care se găsește în întinderi mari în Muntenia. Lignitul nostru este un combustibil escelent, având o putere calorică, care variază între 2500—3300 calorii.

Prețul foarte urcat al combustibililor, asigură un viitor mare lignitului, care amestecat cu o cantitate mică de residuum de petrol, are o putere calorică mai mare decât chiar Carditul.

Experiențele făcute în cei doi ani din urmă au dovedit, că acest combustibil e susceptibil a fi esportat în cantități din ce în ce mai mari.

În 1898 s'au exploatat și consumat 18.000 tone de lignit, în 1899 producția s'a urcat la 87.000 tone.

Bogății mari are țera în materiale de construcții, precum granit și pietre de con-

strucții admirabile în Dobrogea și în Muscel; apoi, în pământ industrial pentru ciment, var, faianță ordinară și bazalt; dovadă înfloritoare industrii de var și de ciment; sunt gisemente bogate de marmoră în Dobrogea, anume în Tulcea, Niculițel, Isaccea, Canara, Hagi-Ghiol etc.

Minerurile din Dobrogea, nisipurile aurifere ale aluviunilor apelor Olt, Argeș, Dîmbovița, Buzău, Moldova, Bistrița etc.

Aceste constatări sunt rezultatele de până acum ale explorărilor inginerilor române de mine. Și se notează, că explorările n'au fost sistematice din cauza lipsei de fonduri și a unui personal numeros.

D-l Alimăneșteanu crede, că ori cât de mari capitaluri s'ar plasa în exploatarea bogățiilor sus citate, ele s'ar pute amortisa în mai puțin de 15 ani, asigurându-se un profit anual de peste 12 la sută.

Armata chineză.

Armata chineză n'are organizare centrală și nici o unitate. Există numai în fiecare provincie un număr oarecare de omeni la dispozițiunea vice-regelui, cari aparțin uneia din cele patru clase următoare: omenii celor 24 de drapele, soldații Stindardului verde, bravi și trupele locale.

Omenii celor 24 drapele sunt în majoritate descendenții armatei mandșue care a pus pe tronul imperial dinastia prezentă, acum vre-o 250 de ani. Împărțiți în garnisoane în toate orașele Chinei, ei au obiceiul de a nu se însura în afară de rîndurile lor. Armata prăstă și fără disciplină.

Soldații *Stindardului verde* sunt descendenții acolora, cari, bătuți de omenii celor 24 drapele, au fost reduși atunci la rolul de gardă națională. Tot așa de incapabil ca cei precedenți, dăr mult mai numeroși.

Bravii sunt o moștenire a mării răscolite. Gondon formase, pentru a învinge pe Taipingi, o armată de voluntari, supra-numită „Tot-déuna victoriosă”, care a continuat să se recruteze, dăr a înecat de a fi plătită. Ea subsistă și astăzi în virtutea forții câștigate. Sunt recrutați, ca și cum ar fi vorba să învingă în fiecare an pe Taipingi. Nu li-se dă însă arme și nici paraie. Ast fel bravi nu sunt, decât o mare turmă.

În fine trupele locale adunate de guvernatori pentru a servi ca gendarmerie și poliție, armate cu arcuri și săbițe și cari nu pot impune.

Singurele trupe, cari au oarecare valoare, sunt trupele mandșue, sau gardele imperiale, special destinate să protégă dinastia; neregulații de aceeași origine și în fine așa numiții Chien-Chun, sau trupe disciplinate după modelul celor europenesi, cari sunt de creațiune recentă și nu numără de cât vre-o 10.000 de omeni. Aceștia au puse moderne, japoneze cu baionete. După războiul sino-japonez 35 de instructori germani au fost însărcinați să facă din ei o adevărată armată.

Ei sunt foarte impopulari. Nu sunt însă soldați reși.

Cei mai buni omeni ai drapelului lui Tchi-Li, înrolați și în special destinați pentru apărarea dinastiei, sunt împărțiți în mai multe lagăre în jurul Pekingului și formază o mare gardă imperială. Generalii lor sunt însă niște ingnoranți. Neregulații mandșueni sau trupele lui Kan-Su, de asemenea aflate în jurul Pekingului, sunt în număr de 20.000. Armatele aflate în jurul Pekingului numără vre-o 70.000 de omeni cuprindând și pe neregulați. Să se adaugă cei 10.000 de omeni din trupele disciplinate europenesce și etă 80.000 de soldați, cari se vor lupta.

Ei se luptă deja. Nu e nici un motiv de îndoială, că armata din Peking, împreună cu așa numiții Chien Chun, sunt acei, cari se luptă la Tien-Cin.

Ca număr armata e impunătoare, ar întrece cifra de 1.700.000 de omeni, dăr ca calitate lasă mult de dorit.

Armata chineză e împărțită în batalioane de câte 500 omeni pentru infanteria și 250 pentru cavaleria. În cas de război prima și cea mai mare rezistență ar fi oferită de *trupele de companie din Peking* și de *trupele disciplinate*, dăr sunt puțin omeni și se poate că *trupele disciplinate* sunt acelea deja bătute la Taku de forțele aliate. *Trupele de companie din Peking* trebuie să aibă puțin și forțe rele tunuri.

Generalii chinești totuși asigură, că arsenalele sunt pline de tunuri foarte moderne, cari, în cas de război, ar înlocui pe cele vechi. E sigur, că între *individuele combatanți* sunt 30 de baterii cu 6 tunuri fiecare, tunuri Krupp și Armstrong. E destul de problematic însă, dacă fi Cerului sciu să manevreze toate acele tunuri.

Afară de asta Chinezii asigură, că din arsenalele imperiale au eșit de curând foarte multe tunuri de munte, cu tir repede. Aceste tunuri, toți spun că există, dăr nimeni nu știe unde se află. Dăr imperiul e mare și se poate, că în vr'o parte se află vre-un tun de acel soi.

În fine, în China sunt mai multe sute de alte tunuri de calibru mic, Maxim Hotchkiss.

Cât despre puse, e o mare varietate. Sunt multe, cu toate că adesea în războiul chino-japonez, o pușcă servea la doi soldați. Arsenalele chineze fabrică de cât-va timp pulbere fără fum și arme de mic calibru.

Asupra jocului de Călușari.

D-l Th. D. *Speranță* publică în „*Nova Revista Română*” următoarele despre originea jocului de călușari:

E știut, că explicațiile se dau după vreme și mai bine după împrejurări, și încă și mai bine după ticul vremii ori după ticul care e la modă. Astăzi câte lucruri nu se explică prin ajutorul crizei? Altădată valoarea unei bucați literare și mortea lui Eminescu și chiar unele legi filologice se explicau prin pesimism. Altădată multe se explicau prin ajutorul Romanilor: venea dela Latin!

Călușarii s'au explicat dela Latin: din Salius, Saltor s'a făcut călușar!

Luați de pildă Dicționarul limbii române de A. T. Laurian și I. C. Massimu din 1873 și oțițiți.

„Callusiaru s. m. Salius, Saltor, june adornatu, între altele și cu clopetelli la petiore, în dilile Rosalielor salta cu mai mult asemeni sie cum saltu, care pare una reminescentia a saltului vechilor Salsi sau a celui din tempulu lui Romulu, candu se rapira Sabinele, Saltus equestris.”

Obiceiul numit călușari până ucuma tot cam așa s'a explicat. Observăm însă un lucru. Un geolog când găsește o fosilă, ca să o potă explica, adică pentru-ca să o potă clasifica, el caută mai întâi pe cât îi e cu putință să o reconstituască, adică să o facă așa cum a fost. S'a găsit de pildă iguanodonul dela Maestrikt, s'a căutat de s'a reconstituit: i-s'au complectat părți, cari îi lipsesc și s'a făcut întreg cam cum era, încât decât l'ai fi văzut în grădina muzeului dela Bruxelles ai fi crezut, decât nu că e viu, cel puțin că e împăiat, așa bine ce seamănă.

Ca să explici un obicei, trebuie să-i explici mai întâi părțile existente, adică să-i recunoști părțile existente, să-ți dai seama ce sunt ele; cap ori picioare, oșe, unghiuri etc.

Dăr din câți au dat explicații despre călușari nimeni, pe cât știu, nu ne-a spus ce caută acolo mutul, căci se știe că la călușari este un mut.

Și alt-ceva: câți au vorbit despre călușari, l'au explicat dela cal.

Cu toate acestea în limba noastră există cuvântul căluș, care nu înseamnă cal nici căluț, ci înseamnă de obicei o bucată de lemn care se pune în gură. Vorba românească; i a pus călușul în gură, adică l'a oprit să vorbească.

Ca să ne explicăm obiceiul numit călușari, adică să-l reconstituim, oare n'ar fi nevoie să ne întrebăm mai întâi: Nu cumva mutul dela călușari este în vr'o legătură cu căluș, (căluș de pus în gură)? Nu cumva într-o vreme oarecare, mutul dela călușari va fi purtat un căluș în gură și de acolo se vor fi numit călușari? Său decât se numesc călușari, oare nu cum-va mai mulți dintre ei, sau poate chiar toți vor fi purtat odată căluș în gură? Apoi decât cuvântul căluș (pe cât mi-se pare) e de origine slavă, oare nu cum-va întreg obiceiul este slav?

Și decât e obiceiul slav, care era în vr'o legătură cu morții, cu Elele sau cu Strigoii, oare acest obicei nu s'a putut apropia sau altoi pe sărbătorea Roselor sau Rosalia, la care Romanii aduceau rose pentru sufletele morților?

Oare întregul cârd de călușari de astăzi, nu va fi, fiind rămasă a unei întregi procesiuni poate dăsuătoare și purtătoare de rose din alte vremuri?

Dare de sémă și mulțamită publică.

La *Concertul împreunat cu dans dat de tinerimea română din Bistrița* în 24 Iunie 1900, s'au încasat cor. 250, s'au cheltuit cor. 150-80, a rezultat dăr venit net de cor. 99-20, care sumă s'a depus la institutul „Bistrițiană”, punându-se la dispoziția despărțământului Bistrița al „Asociațiunii”, pentru a-se întrebuința la înființarea primei bibliotecii populare pe teritoriul despărțământului.

Au suprasolvit la cassă: d-nii Dr. Gavril Tripon 5 cor., Dr. Teodor Mihali (Deși), Ioan Gheție (Năsăud), Eduard Rohrlieh câte 2 cor., căpitan Lazar Koutz 1 cor., pentru-ce li-se aduce și pe această cale mulțamită.

Pentru comitet:

Dr. George Linul, Dr. Victor Onișor, președinte. secretar.

ULTIME SCIRI.

Londra, 27 Iunie. Din *Cifu* se anunță agenției „Reuter”, că *Englesii și Americanii au intrat în Tien-Cin*. Celelalte trupe străine i-au urmat.

Berlin, 27 Iunie. Consulul german din *Cifu* trimite următoarea scire: Amiralul *Seymour* se află 14 Chlm. departe de Tien-Cin impresurat de trupe chineze și de răsculați. Din expediția lui *Seymour au cădut 62, și 600 au fost răniți*.

Petersburg, 27 Iunie. Vice-amiralul *Alexijev* comunică cu data de 22 l. c. un raport al colonelului *Anisimov* din Tien-Cin, după care *starea trupelor străine e foarte periclitată*. Tien-Cinul e impresurat de bande de rebeli.

Londra, 27 Iunie. În *Canton* sunt temeri de o mare *versare de sânge* ca pe timpul răscolitei Taiping.

Cifu, 27 Iunie. Chinezii străbat spre *Nincivang*. Străinii de aici cred, că *armata chineză s'a alăturat în număr complet la Boxeri* sub comanda lui *Tungfusieng*, care nu de mult a suprimat răscola Mohamedanilor. Se crede, că *în jur de Peking și Tien-Cin sunt 60.000 de Chinezii bine înarmați*. Ofițerii chinești vestesc în public, laudându-se, că au la dispoziție *400.000 de omeni*. Străinii din China cer să fiă concentrați în China 100.000 de soldați, dintre cari cel mai puțin 50.000 la Peking.

Londra, 27 Iunie. Un ordin împărătesc chinez dispune *recucerirea forturilor dela Taku*. Trupele amiralului *Yuanskai* înarmate europenesce, s'au unit cu trupele generalului *Nich*. Amândoi vor să recucerisca forturile.

Literatură.

Dietetica populară, cunoscuta și mult folosită scriere populară a d-lui medic *Simeon Stoiciu*, cu privire la modul de viață a țeranului român, se vinde cu prețul scăzut dela 160 bani la 1 corond plus porto. De vânzare la Tipogr. A. Mureșianu librăria Ciurcu, Gabonyi și Zeidner în Brașov.

DIVERSE

Ironia sorții. În orașul Sinjeropol (din Rusia) a fost înmormântat cu mare pompă și dălele trecute un muncitor, compactor de cărți, față de oare soarta într'adevăr s'a purtat foarte nemilos. Din tinerețea lui s'a luptat în continuu cu neajunsurile. Într-o compactorie de cărți, ca ajutor. Dina-noptea muncea, ca să-și câștige ceva pentru trai, dăr munca prea multă i-a frânt puterile și a căpătat aprindere de plămâni. După acesta a intrat în spital, unde și-a consumat și cel din urmă ban. Cu două zile înainte de morțe însă l'a ajuns un mare noroc. Din America a primit vestea, că a moștenit dela unchiul său, care a murit acolo, 2 milioane dolari. Muribundul nu mai atăta putere a mai avut, să facă un testament, lăsând totă averea moștenită pe seama săracilor din acel oraș.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

Scrieri literare pentru popor.

Poveștile Pelesului, eminențele novele ale *Carmen Sylvei* (regina României), cunoscute în tota lumea literară. Costă 50 cr. (cu posta 55.)

Legende sau Basmele Românilor adunate din gura poporului de neuitatul *P. Ispirescu*. Acesta e una din cele mai prețioase colecțiuni de povești, ce le avem în literatura noastră și n'ar trebui să lipsescă din nici o bibliotecă română, cu atât mai puțin din bibliotecile populare, fiind în felul său o scriere de model. E o carte mare de 400 pag. Prețul 1 fl. 70 cr. (cu posta 1 fl. 80.)

Dilele lui Mesia (Ben Hur) de renumitul scriitor *Lewis Wallace*. Tomul I conține 532 pag. și costă numai 75 cr., értom II are 508 pag. și costă 70 cr. Intregul op. fl. 1.45 (cu posta fl. 1.60.) În asemănare cu mărirea, prețul e foarte moderat. Cetitorii vor găsi în el o lectură distractivă și moralizatoare, pentru bibliotecile populare și pentru familiile el constituie o lectură excelentă și foarte potrivită de-a înlocui romanele sece și de senzații

Săpătorul de bani, comediă în trei acte localizată de *Antoniu Popr*. Se recomandă mai ales pentru cei ce vrău să jöce teatru, fiind o piesă foarte ușoră, cu sugemoral luat din mijlocul poporului. Prețul 12 cr. (prin postă 14 cr.)

Vięta după mörte, seu nemuirea sufletului, dedusă din misterul finței omenesci și deșertăciunea celor trecătoare, de *I. P. Edițiu* ca doua, apărută în Gherla în 1897, corectată și amplificată, scrisă cu ortografia cu semne. E o carte foarte mângăitoare pentru inimile creștine și scrisă la înțelesul fie-cărui. Prețul 50 cr. (Cu posta 55 cr.)

Nopti de iernă. novele pentru popor de *George Simu*. Conține vre-o 7 novele cu tendințe morale. Mărirea 250 pag. Prețul 60 cr. (cu posta 65 cr.)

Țigani, schiță istorică lucrată pentru petrecere după mai mulți autori, de cunoscutul nostru scriitor *Ioan Pop Reteganul*. Prețul 55 cr. (cu posta 58 cr.)

Merinde dela școlă, seu învățături pentru popor, de *Dr. Georgiu Pona*. Este o carte mare și foarte ieftină în asemănare cu mărirea ei, dăr și mai ieftină în asemănare cu învățăturile mari și multe, ce se cuprind în ea. Prețul 60 cr. (trimis prin postă 70 cr.)

Poveștile Bănatului e o carte mare cu povești din Bănat, împărțită în 3 tomuri, de *G. Cătană*. Prețul 65 cr. (cu posta 70 cr.)

Musa Someșană este o carte de poezii populare din jurul Năsăudului, culese de *Iuliu Bugnariu*. Prețul 25 cr. (cu posta 28 cr.)

Buchetul, culegere de cântări bătrănesci și naționale de *I. Pop Reteganul*. Prețul 25 cr. (cu posta 28 cr.)

Dracul novelă de *V. R. Butirescu*. E scrisă foarte popular cu tendința de-a combate credința deșertă. Prețul 10 cr. (prin postă 12 cr.)

Lira Bihorului este o cârtică cu balade populare, adecă o carte cu povestiri istorice scrisă în versuri, de *Antoniu Pop*. Prețul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

Chiuituri de cari strigă feciorii în joc, de *I. Pop Reteganul*. Prețul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

125 chiuituri de cari strigă feciorii în joc, de *I. Pop Reteganul*. Prețul 12 cr., cu posta 15 cr.

Opșaguri, cât cioplite, cât pilita și la lume împărțite, de *I. Pop Reteganul*. Sunt vre-o 60 de poezii glumețe. Prețul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

Din trecutul Silvaniei legende de *Victor Russu*. Conține 25 legende diferite. Prețul unui exemplar de 170 pag. era la început 1 fl., acum numai 30 cr. (cu posta 35 cr.)

Vivia, seu Biserica din Carta gine, narațiune istorică, tradusă din italianesce de *Dr. Iuliu Dragoș*, preot și profesor. Se vinde cu prețul redus dela 1 fl. la 70 cr. (plus 5 cr. porto.)

„Preotul din Noieni“, narațiune istorică din vécul nos ru, scrisă de *Arghirobarbu*. Acestă interesantă narațiune privește evenimente din 1848-49. Prețul 10 cr. (plus 2 cr. porto.)

Părintele Nicolae, schiță din viața preoților, de *George Simu*. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Poesii de Vasiliu Ranta Butirescu. E o bogată colecțiune de poezii, tipărite pe hărtiă fină și formând un volum de lux. Prețul era la început 1 fl. 20 cr., acum numai 60 cr. (cu posta 70 cr.)

Felicitări în poezii și prosă la anul nou, ziua născerei și ziua numelui, câtrg diferite rudenii, preoți, învățători și binefăcători, precum și vorbiri la diferite ocațiuni școlastice, de *George Simu*. Prețul 20 cr. (cu posta 22 cr.)

Cartea Săteanului, de *Emanuel Pă răeanu*. Conține mai multe romane populare, scrise în stil foarte ușor, și printre ele mai multe poezii, mai ales satirice. Prețul 45 cr. (cu posta 50 cr.)

Suspini și zimbire. Sub titlu acesta a apărut în editura tipografiei d-lui *Todo-ran* din Gherla o carte de poezii și prosă, scrisă de d-l *Antoniu Pop*. Se pöte procura și dela tip. „A. Mureșianu“. Prețul 40 cr. (cu posta 43.)

Risete și zimbete, de *T. V. Gheaja*. După cum și titlu arată, este o carte de cuprins glumeț; în ea se află nu mai puțin ca 254 de anecdote, păcălituri și povestiri glumețe care te fac să-ți mai uiți de necasurile lumei și să isbucnesci în răs. Prețul 30 cr. (cu posta 35 cr.)

„Considerațiuni istorice asupra asociațiunii poporelor și aplicațiunea lor la națiunea noastră de Ioan Clinciu profesor în București. Acestă scriere, apărută tocmai acum de sub tipar, este de deosebit interes pentru bărbaii iubitori de știință. Prețul 1 fl., (+ 5 cr. porto.)

„Amicul bun“, colecțiune de lectură solidătoare de caracter în direcțiune religioasă-morală (Doctorul sufletesc și sfaturile lui pentru cei ce sunt aproape de timpul scăpării din închisore) tradusă de actualul preposit capitular *Ioan Papiu*, pe timpul când funcționa ca spiritual la institutul corecțional din Gherla. Prețul 10 cr. (plus 2 cr. porto.)

Dietetica populară, scrisă cu deosebită considerațiune la modul de vețuire a țe ranului român, de *Simeon Stoica*, medic pensionat. Carte tipărită cu ajutorul Asociațiunii și de favorabil aprețiată din partea țășerilor noastre. Conține vre o 25 figură în text. Prețul 85 cr. trimis francat.

Cugete și considerațiuni din experiența vieții lui Arghirobarb. Tipărită în 1898. Cartea se estinde pe 30 pagine și conține 170 de sfaturi înțelepte, scöse din pățania vieții. Prețul 10 cr. (cu posta 12 cr.)

Logodnica contelui Stuart, povestire din viața Românilor bihoreni, de d-na *L. Rudov-Suciu*. Este o carte de 148 pag. 8°, tipar mörunt, dăr frumos și curat. Prețul 50 cruceri (cu porto 55 cr.)

Povestea despre prințul Ahmed al Kamel seu Pribeagul îndrăgostit, tradusă de *Dr. T.* Este o istorisire interesantă și bine scrisă. Prețul 30 cr. (Cu posta 33 cr.)

Toaste pentru tot felul de persoane și ocațiuni, de *Tit. V. Gheaja*, spiritual la institutul de corecțiune din Gherla. Prețul 20 cr. (cu posta 22 cr.)

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu*.
Redactor responsabil: *Gregoriu Mășar*.

Cursul la bursa din Viena.

Din 27 Iunie 1900.

Renta ung. de aur 4%	115.60
Renta de coröne ung. 4%	91.10
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	119.65
Impr. căil. fer. ung. în argint. 4 1/2%	98.80
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	116.80
Bonuri rurale ungare 4%	90.50
Bonuri rurale croate-slavone	92.50
Impr. ung. cu premii	158.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	138.50
Renta de argint austr.	97.80
Renta de hărtie austr.	97.40
Renta de aur austr.	115.80
Losuri din 1860.	134.50
Acții de-ale Băncei austro-ungară	17.47
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	786.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	694.50
Napoleondori	19.32
Mărci imperiale	118.67 1/2
London vista	242.45
Paris vista	96.55
Rente de coröne austr. 4%	97.65
Note italiene	91.05

Cursul pieței Brașov.

Din 28 Iunie 1900.

Bancnota rom. Cump.	19.04	Vënd.	19.08
Argint român. Cump.	18.90	Vënd.	19.—

Napoleond'ori. Cump.	19.26	Vënd.	19.32
Galbeni Cump.	11.30	Vënd.	11.40
Ruble Rusesce Cump.	127.—	Vënd.	—.—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—.—
Lire turcesce Cump.	10.72	Vënd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%	100.—	Vënd.	101.—

Sz. 267—1900.

bvegrh.

Arverési hirdetmény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1831 évi LX. t. cz. 102 § sa értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a Zernesti kir. járásbiróság 1899 évi Sp. 628/3 számú végzése következtében Dr. Leményi Jenő brassói ügyvéd által képviselt Grozea Miklos ó-toháni lakos javára Popa Aft. Nicolae és társai ó-toháni lakosok ellen 100 korona s jár. erejéig 1900 évi Aprilis hó 26-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le foglalt és 1086 koronára becsült következő ingóságok u. m.: bivalyok, ökrök, széna, házi butorok, stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zernesti kir. járásbiróság 1900. évi V. 69/2 számú végzése folytán 100 kor. — fil. tőkekövetelés, ennek 1898. évi octóber hó 3 án napjától járó 8% kamatai és eddig összesen 104 kor. 10 fillérben birólag már megállapított költségek erejéig ó tohában Csismás Nicolae és Muscan I. George házában leendő eszközésére 1900. évi Julius hó 14-ik napjának délelőtt 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. § sa értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfogaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102 §. értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Zernesten, 1900 évi Junius hó 23 ik napján.

Huszár Vilmos
kir. birósági végrehajtó.

Antreprise de pompe funebre E. Tutsek.

Brașov, Strada Porții Nr. 12.

(Lipit de depoul de ghetete al D-nului I. Săbădeanu.)

Recomandă Onor. public la casuri de mörte, aședământul său de înmormântare bogat asortat în cari tóte obiectele, atât sortele mai de rënd, cât și cele mai fine, se pot căpăta cu prețuri ieftine.

Comisiune și depou de sicriuri de metal ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea propriă a tuturor sicriurilor de lemn, de metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejaru.

Depou de cununi pentru monumente și plântici cu prețurile cele mai moderate.

Representanță de monumente de marmură, care funebre proprii cu 2 și cu 4 cai, precum și un car funebru véné, pentru copii, precum și cioclii.

Comande întregi se eșecută prompt și ieftin, i au asupra-mi și transporturi de morți în străinătate.

La casuri de mörte a se adresa la

E. Tutsek.

10—*

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Maiu st. n. 1900.

Plecarea trenurilor din Brașov

Dela Brașov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5-8 min. dim.
II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2-45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 7-48 min. séra.
IV. Tr. acc. la óra 10-26 min. séra. (Arad)

Dela Brașov la București:

I. Trenul de persoane la óra 3-55 m. dim.
II. Trenul mixt la órele 11 a. m.
III. Trenul accel. la óra 2-19 min. p. m.
IV. Tr. acc. la óra 5-14 m. dim. (dela Arad).

Dela Brașov la Kezdi Ósorheiu:

I. Trenul de pers. la óra 5-19 min. dim. (are legătură cu Tușnad, Ciuc-Szereda, la óra 3-20 min. nóptea.
II. Trenul mixt la óra 8-50 min. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3-15 m. p. m. (are legătură cu linia T șnad-Ciuc-Szereda).

Dela Brașov la Zărnești (gar. Bartolomeiu).

I. Trenul mixt la óra 9-2 min. a. m.
II. Trenul mixt la óra 5-26 min. p. m.
III. Tr. mixt, la óra 9-30 min. séra.

Dela Brașov la Ciuc-Gyimes:

I. Trenul de pers. la óra 5-19 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 8-50 min. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3-15 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

I. Tr. acc. peste Arad la óra 5-7 m. dim.
II. Trenul de persoane la óra 8 dim.
III. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2-9 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 10-25 min. séra.

Dela București la Brașov:

I. Trenul mixt, la óra 6-58 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal).
II. Trenul accel. la óra 2-18 min. p. m.
III. Trenul mixt, la óra 9-27 min. p. m. (din Maiu 15 — 15 Sept.)
IV. Trenul accelerat, la óra 10-14 m. séra.
V. Tren de pers. la óra 2-10 min. p. m. (din 1 Iulie, Joia și în tóte sėrbătorile).

Dela Kezdi-Ósorheiu la Brașov:

I. Trenul de persoane la óra 8-25 m. dim. (are legătură cu St-Georgiu, Ciuc-Szereda și Ciuc-Gyimes).
II. Trenul de pers. la óra 1-51 m. p. m.
III. Trenul mixt, la óra 6-48 m. séra (are legătură cu Ciuc-Szereda).
IV. Tr. mixt, la óra 10-4 m. séra (pl. dela St-Georgiu, în Iul. 1 — 15 Sept. în tóte sėrbătorile).

Dela Zărnești la Brașov (gar. Bartolomeiu):

I. Trenul mixt la óra 7-2 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1-12 min. p. m.
III. Tr. mixt la óra 8-18 min. séra.

Dela Ciuc-Gyimes la Brașov:

I. Trenul de pers. la óra 8-25 m. dim.
II. Trenul de pers. la óra 1-51 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6-48 min. séra
V. Tr. mixt la óra 10-04 min. séra. (din Palanca dela Iul. 1 — 15 Sept. în tóte sėrbătorile).